

899.962.1(09) - 1799 -

ჭ - 272

ჭავჭავაძე ი.

XIX საუკუნის ქართული ზეპირი

წიგნობა

- 1799 -

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 380028, ი. ჭავჭავაძის გამზ. 1

899.962.1(09)

ჭ - 272

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

გაფარბე ლეილა

XIX საუკუნის ქართული მწერლობა აკაკი
წერეთლის თვალთახედვით

10.01.01 - ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაკრებლად
წარმოდგენილი დისერტაციის

ა კ ტ ო რ ე ფ ე რ ა ტ ი

თბილისი
2001

ნაშრომი შესრულებულია თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი – ევგენიძე იუზა
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

- ოფიციალური ოპონენტები:
1. ჯოლოგუა თამაზ
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
 2. კოტორაშვილი დავით
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
კანდიდატი, დოცენტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 2001 წლის „28“ სექტემბერი „16“⁰⁰
საათზე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ფილოლოგიის დარგის (P10.01.C№5)
სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე

მისამართი: 380028, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი №1

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია თსუ სამეცნიერო
ბიბლიოთეკაში

მისამართი: 380047, თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. №2,
ავტორეფერატი დაიგზავნა 2001 წლის „13“ „ივლისი“

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

 /ნ. ტაბიძე/

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალობა. ყველგან და ყველა დროში დიდია ინტერესი პოეზია და საზოგადოდ, მწერალ-ხელოვანთა კრიტიკულ-ესთეტიკური ნააზრევისადმი. მათი დამოკიდებულება ლიტერატურული პროცესებისადმი, არც თუ იშვიათად, ემოციურ მიმართებაზე მეტყველებს, ვიდრე ლიტერატურის ისტორიის მეცნიერულ გააზრებაზე, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ჩვეულებრივ ლიტერატურათმცოდნეთაგან განსხვავებით, ისინი საზრდოობენ სწორედ შემოქმედთათვის სპეციფიკური ალღოთი და ხშირ შემთხვევაში, ინტუიციით უფრო მეტად სწვლიან მხატვრული ქმნილების არსს, რითაც შემდგომი მეცნიერული კვლევა-ძიების პროცესში ერთგვარ გზისმკვლევადაც გვევლინებიან. მწერალ-ხელოვანთა კრიტიკული ნააზრევისადმი გამორჩეულია ინტერესი ქართულ სინამდვილეში, რადგანაც მწერლები ერის ზნეობრივ-ინტელექტუალურ მესვეურებად და დიდ მორალისტებად არიან მიჩნეული.

მეტად ფართოა და მრავალმხრივი აკაკი წერეთლის ლიტერატურულ-კრიტიკულ ინტერესთა სფერო. იგი არა მარტო დიდი პოეტი, არამედ ღრმა ინტელექტისა და ანალიტიკური ტალანტის მქონე მოაზროვნეა, რომლის მრავალრიცხოვან ლიტერატურულ-კრიტიკულსა და პუბლიცისტურ წერილებში მთელი სისრულით აისახა XIX საუკუნის საქართველოს ლიტერატურული ცხოვრება. კულტურულ-ლიტერატურული თვალსაზრისით ამ მრავალმხრივ საყურადღებო ეპოქის გაშუქებისას მგოსანი ავლენს როგორც კრიტიკული ანალიზის დიდ უნარს, ასევე ლიტერატურის ისტორიკოსის ბიუროკრატობით აფასებს მთელ რიგ მხატვრულ პროცესებს და განსაზღვრავს კიდევ მათ ისტორიულ მნიშვნელობას. აკაკი წერეთლის მხატვრულ-ესთეტიკური ნააზრევი მით უფრო ფასეულია, რომ პოეტი ხშირად თავადაა აქტიური მონაწილე ნახევარი საუკუნის მანძილზე მის თვალწინ მიმდინარე ლიტერატურული ცხოვრებისა.

თითქმის ვერც ერთი მკვლევარი, რომელიც ახალი ქართული ლიტერატურის საკითხებს ეხება, აკაკი წერეთლის ლიტერატურულ-კრიტიკულ შეხედულებებს, მის დაკვირვებებს თუ ცალკეულ გამონათქვამებს გვერდს ვერ უვლის. მაგრამ ევოქრობთ, აკაკის მიმართება XIX საუკუნის მრავალფეროვან მხატვრულ სინამდვილესთან, ქართული მწერლობის დიდ თუ შედარებით მოკრძალებულ წარმომადგენლებთან ცალკე მონოგრაფიული შესწავლის საგნად დღემდე არ ძაგულა.

